

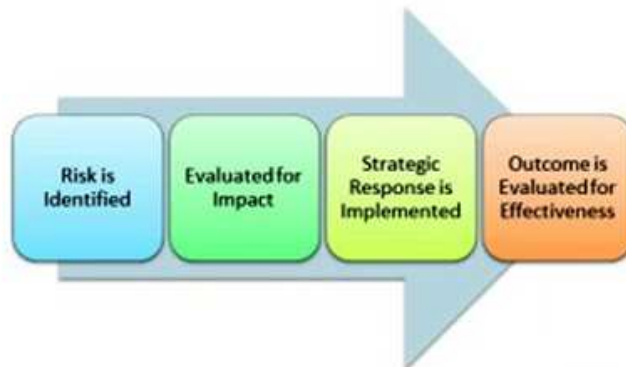
Autor: Lejla Softić, dipl.oec.¹

Rizik i njegov uticaj na inovacije

Odnos između inovacija i rizika izuzetno je složen i višestruk. S jedne strane, inovacije zahtijevaju spremnost preduzeća na preuzimanje rizika i eksperimentiranje s novim idejama i pristupima. S druge strane, mogućnost neuspjeha i povezani rizici često mogu obeshrabriti preduzeće da ulaže u inovativne projekte. U svojoj srži, inovacija uključuje razvoj i implementaciju novih ideja i pristupa koji imaju potencijal transformirati tržišta, stvoriti nove izvore prihoda i poboljšati performanse preduzeća. Inovacija može imati mnoge oblike, od novih proizvoda i usluga do novih poslovnih modela i procesa. Međutim, svi oblici inovacija dijele zajedničku karakteristiku: potencijal za uspjeh i neuspjeh.

Šta je rizik?

Rizik se može definisati kao vjerojatnost pojavljivanja događaja koji će imati negativan učinak na ciljeve preduzeća. Rizik može imati mnoge oblike, uključujući: finansijski rizik, operativni rizik, tržišni rizik i reputacijski rizik. Za preduzeće je važno identificirati, procijeniti i upravljati svojom izloženošću riziku kako bi zaštitilo svoje poslovne operacije i postiglo svoje strateške ciljeve. To zahtijeva sistemski pristup upravljanju rizicima, koji uključuje: prepoznavanje potencijalnih rizika, analizu njihove vjerojatnosti i potencijalnog uticaja, te razvoj strategija za njihovo ublažavanje ili uklanjanje. Učinkovito upravljanje rizikom ključno je za dugoročni uspjeh i održivost svakog preduzeća.

Izazovi pri procesu kreiranja inovacija

Mogućnost neuspjeha sastavni je dio procesa kreiranja inovacija. Kada preduzeće investira u inovativne projekte često se upušta u neistraženo područje, gdje su ishodi neizvjesni, a rizici visoki. To može otežati preduzeću proces donošenja odluka o ulaganju u nastavak inovativnih projekata, osobito kada su potencijalni povрати neizvjesni.

Strah od neuspjeha i povezani rizici mogu obeshrabriti preduzeće da investira u inovativne projekte. To može biti naročito izraženo kod etabliranih preduzeća sa ugledom kojeg treba zaštititi i poslovnim modelom koji već generira značajne prihode. Za takva preduzeća potencijalni rizici povezani s inovativnim projektima mogu se smatrati prijatnijom njihovom postojećem poslovnim modelu, a potencijalne nagrade možda neće biti dovoljne da opravdaju potrebna ulaganja.

Izazov za svako preduzeće je pronaći pravu ravnotežu između rizika i inovacije. Iako inovacija zahtijeva spremnost na preuzimanje rizika, također je bitno učinkovito upravljati tim rizicima kako bi se smanjio potencijal za neuspjeh i maksimizirao potencijal za uspjeh.

softconsulting

Strategije za upravljanje rizicima povezanim s inovacijama

Jedna od ključnih strategija za upravljanje rizicima povezanim s inovacijama je usvajanje sistemskog pristupa evaluaciji inovacijskog projekta. To uključuje pažljivo ocjenjivanje potencijalnih inovacijskih projekata korištenjem niza kriterija, uključujući finansijske metrike, strateško usklađivanje i analizu rizika. Usvajanjem rigoroznog i sistemskog pristupa evaluaciji inovacijskog projekta, preduzeće može osigurati da se ulaganje vrši u najperspektivnije i održive inovativne projekte, istovremeno smanjujući mogućnost neuspjeha.

Druga ključna strategija za upravljanje rizicima povezanim s inovacijama je razvoj kulture eksperimentiranja i učenja. To uključuje stvaranje okruženja u kojem se zaposlenici potiču na eksperimentiranje s novim idejama i pristupima, pri čemu se neuspjeh smatra sastavnik dijelom procesa učenja. Stvaranjem kulture eksperimentiranja i učenja, u preduzeću se potiče inovativnost i kreativnost, a istovremeno minimiziraju potencijalni rizici povezani s neuspjehom.

Treća strategija za upravljanje rizicima povezanim s inovacijama je razvoj partnerstva i suradnje s vanjskim dionicima, uključujući kupce, dobavljače i druga preduzeća. Iskorištavanjem stručnosti i resursa vanjskih dionika, preduzeće može smanjiti rizike povezane s inovacijama i povećati potencijal za uspjeh.

Inovacije kao način smanjenja rizika

Inovacija iako uključuje preuzimanje rizika, također može biti moćan alat za ublažavanje rizika odnosno smanjenje izloženosti riziku, i poboljšanje performansi preduzeća. Inovacije se mogu koristiti za rješavanje širokog spektra rizika, od ekonomskih padova i regulatornih promjena do nadolazeće konkurencije i tehnoloških poremećaja.

Što preduzeće ima više uspješnih inovacija, postaje relevantnije na tržištu. Nadalje, više raznolikih inovacija koje preduzeće ima u svom portfelju znači da je njegovo poslovanje sigurnije. Preduzeće treba na adekvatan način upravljati portfeljem inovacija i pobrinuti se da postoji stabilan protok 'svježih' inovacija, koje su u različitim fazama razvoja i implementacije. To će osigurati novčani tok i ROI, koji će čak i u slučaju kada jedna inovacija ne uspije omogućiti pokriće eventualne štete iz drugih inovacija.

Poboljšanjem učinkovitosti, diversifikacijom tokova prihoda, reagiranjem na promjene u vanjskom okruženju i povećanjem ugleda brenda, inovacije se mogu koristiti za rješavanje širokog spektra rizika s kojima se organizacije suočavaju.

Zaključak

Iako potencijalni rizici povezani s inovativnim projektima mogu biti značajni, oni su također ključni za poticanje inovacija i stvaranje vrijednosti. Bez spremnosti na preuzimanje rizika i eksperimentiranje s novim idejama i pristupima, preduzeće može ubrzo stagnirati i izgubiti svoju konkurentsku prednost.

Inovacija uključuje preuzimanje rizika, a preduzeće treba biti spremno preuzeti proračunate rizike i eksperimentirati s novim idejama i pristupima kako bi postiglo svoje inovacijske ciljeve. Izazov za preduzeće je pronaći pravu ravnotežu između rizika i inovacije, a što se postiže usvajanjem sistemskog pristupa evaluaciji projekta, razvijanjem kulture eksperimentiranja i učenja, te iskorištavanjem stručnosti i resursa vanjskih dionika. Usvajanjem sistemskog pristupa inovacijama i učinkovitim upravljanjem rizicima povezanim s inovacijama, preduzeće može postići svoje inovacijske ciljeve, istovremeno minimizirajući potencijal za neuspjeh i maksimizirajući potencijal za uspjeh.